

С Т А Т У Т
УКРАЇНСЬКОЇ АВТОКЕФАЛЬНОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ

Ст. 1

Свята Українська Автокефальна Православна Церква становить продовження Православної Церкви в Україні, що має свій початок з благовістя св. Апостола Андрія Первозванного, організаційно оформилась при св. князеві Володимирові і протягом століть була й є пов'язана з Вселенською Соборною Апостольською Православною Церквою, зберігаючи догматичні і канонічні основи.

Ст. 2

Українська Автокефальна Православна Церква в діяспорі є невід'ємною частиною Української Автокефальної Православної Церкви і Вселенської Соборної Апостольської Церкви.

Українська Автокефальна Православна Церква в діяспорі є речником Української Автокефальної Православної Церкви до часу свобідного волевиявлення в Україні.

Ст. 3

Свята Українська Автокефальна Православна Церква управляється на підставі: 1/ Слова Божого в Святому Письмі поданого, 2/ Святого Передання, а саме: а/ Правил Святих Апостолів, б/ Правил 7-ми Вселенських та 10-ти Помісних Соборів, - визначених Православною Церквою, в/ канонічних Правил св. Отців, прийнятих Вселенськими Соборами; г/ традицій та звичаїв Української Православної Церкви.

Ст. 4

Українська Автокефальна Православна Церква є незалежна від інших Православних Церков і в своєму внутрішньому житті має повну вільність управління в межах цього Статуту.

Ст. 5

Богослужбовою мовою Української Автокефальної Православної Церкви є мова українська.

II. СОБОР УАПЦЕРКВИ

Ст. 6

Найвищим органом Української Автокефальної Православної Церкви є Церковний Собор в складі єпископів, духовенства і мирян. Собор

скликає Митрополит Церкви, кожних п'ять років, а в потребі частіше. Він головує на Соборі сам, або з його доручення інша духовна особа з членів Собору. Церковному Соборові належить повнота влади в Українській Автокефальній Православній Церкві. У випадку неможливості скликати Собор у визначений термін, час скликання може бути перенесений на термін, що його визначить Рада Митрополії.

До складу Церковного Собору входять:

- а, Митрополит і всі єпископи УАПЦеркви;
- б. духовенство УАПЦеркви всіх санів, крім осіб, що перебувають під єпископською заборонаю;
- в. представники мирян, а саме: делегати від кожної Єпархії УАПЦеркви, обрані загальними зборами парафій.
- г. члени вищих керівних органів УАПЦеркви, передбачених тим Статутом.

Делегат - мирянин кожної єпархії повинен бути повноправним членом парафії, що за останніх три роки сповідався і причащався та брав активну участь у житті громади.

Завданням Церковного Собору є:

- а. справи збереження чистоти віри, традицій та канонічно-церковного ладу;
- б. піднесення й розвиток церковно-релігійного життя;
- в. піклування справами управління, духовної освіти та фінансовими потребами Церкви.
- г. встановлення Єпископських катедр і окремих Єпархій;
- г. вирішення питань міжцерковного характеру й взаємин з іншими Церквами та
- д. інші справи церковно-релігійного життя, передбачені цим Статутом.

Ст. 7

Собор УАПЦеркви обирає Первоієрарха з титулом: Митрополит Української Автокефальної Православної Церкви Київський та всієї України; вищі керівні органи УАПЦеркви - Раду Митрополії, Митрополиче Управління, Церковний Суд та Контрольну Комісію.

Ст. 8

Для чинності постанов Собору є konieczним, щоб вони були прийняті більшістю голосів членів Собору, причому справи віри та Богослужбового

порядку вирішує Собор Єпископів.

III. СОБОР ЄПИСКОПІВ

Ст. 9

Собор Єпископів УАПЦеркви складається з Митрополита і діючих Єпископів, Головою Собору Єпископів є Митрополит. Ухвали Собору Єпископів приймаються більшістю голосів, у випадку рівності їх - рішає голос Митрополита.

До діянь Собору Єпископів належать справи євангельські /правило шосте: Сьомого Вселенського Собору/ і церковного судівництва, зокрема:

- а/ авторитативні пояснення Догматів віри і Церковних правил;
- б/ одобрення перекладів Св. Письма і Богослужбових книг, підручників для навчання релігії, церковних співів і обрядів;
- в/ церковне проповідництво;
- г/ піклування про моральний стан духовенства і вірних;
- г/ розгляд скарг на єпископів та судівництво над ними;
- д/ постанови в справах позбавлення духовного сану та
- е/ рішення в справах відлучення від Церкви.

IV. ПЕРВОІЄРАРХ УАПЦеркви

Ст. 10

Первоієрархом Української Автокефальної Православної Церкви є Митрополит, з титулом Митрополит УАПЦеркви Київський і Всієї України. Йому належить вся повнота ієрархічної архиєрейської влади в справах віри та християнської моралі, священнодіяства і душпастирства; йому ж належить вища - у межах Статуту - адміністративна влада. Митрополит виконує обов'язки передбачені для першого єпископа області 34-тим Апостольським правилом.

Ст. 11

Митрополит є духовним зверхником Української Автокефальної Православної Церкви і репрезентує її назовні.

Митрополит:

- а/ скликає Церковний Собор, Собор Єпископів та Раду Митрополії,

- Митрополиче Управління й пильнує за виконанням їх ухвал;
- б/ у згоді з Радою Митрополії затверджує кандидатів на єпископів, обраних єпархіальними Собором;
 - в/ подає єпископам братерські поради щодо виконання ними архипастирських обов'язків, а на випадок незгоди чи неслухняності передає справу Соборові Єпископів;
 - г/ приймає скарги на єпископів і полагоджує їх;
 - г/ звертається до всієї Української Автокефальної Православної Церкви з навчальними листами та Посланнями;
 - д/ дає духовним особам вищі церковні нагороди /І Тим., 5: 17/ - хрести з оздобами, митри, підвищення в протопресвітери та архимандрити;
 - е/ утимує зв'язки з первоієрархами інших Православних Церков;
 - є/ дбає про своєчасне забезпечення Церкви Святим Миром.

Ст. 12

Ім'я Митрополита виголошується на Богослуженнях у храмах Української Автокефальної Православної Церкви, а Митрополит виголошує ім'я Вселенського /Царгородського/ Патріярха.

У. ЗАСТУПНИЦТВО МИТРОПОЛИТА УАПЦЕРКВИ

Ст. 13

Собор Української Автокефальної Православної Церкви обирає з-поміж єпископів Заступника Митрополита. У випадку смерті Митрополита, його заступник скликає Церковний Собор для обрання нового Митрополита.

Ст. 14

У випадку смерті Заступника Митрополита і неможливості скликати Собор, Рада Митрополії обирає /після смерті Митрополита/ з-поміж духовенства Адміністратора, який має скликати Собор УАПЦеркви для обрання нового Митрополита не пізніше до шости місяців.

УІ. РАДА МИТРОПОЛІЇ

Ст. 15

В часі між Соборами Української Автокефальної Православної Церкви діє, як вищий орган, Рада Митрополії. До складу Ради Митрополії входять: Митрополит і єпископи, чотири представники від духовенства - голови керівних органів Єпархій і чотири від мирян та два кандидати /один з духовенства й один з мирян/, яких обирає Собор.

Раді Митрополії належать ухвалодавчі функції.
Не менше половини членів Ради Митрополії можуть ініціювати скликання Надзвичайного Собору УАПЦеркви.

Ст. 16

Рада Митрополії збирається один раз на рік. У випадку потреби скликає Раду Митрополії Митрополит за власною ініціативою, або за внесенням трьох членів Митрополичої Ради.

Ст. 17

Головує на засіданнях Ради Митрополії, або на його доручення, його Заступник. Ухвали Ради Митрополії приймаються звичайною більшістю голосів; при рівності голосів рішає голос головуючого.

УІІ. МИТРОПОЛИЧЕ УПРАВЛІННЯ

Ст. 18

Виконавчим органом Української Автокефальної Православної Церкви є Митрополиче Управління, яке обирається Собором в такому складі:

1. Голова - Первоієрарх УАПЦеркви
2. Перший заступник голови - духовний
3. Другий заступник голови - мирянин
4. Діловий секретар - духовний
5. Скарбник - мирянин
6. Член - духовний
7. Член - мирянин
8. Член - мирянин
9. Член - духовний

Ст. 19

Митрополиче Управління діє як постійний виконавчий орган. Його обов'язки полягають передусім у виконанні ухвал Собору та Ради Митрополії, Собору Єпископів та розпоряджень Первоієрарха.

В наглих потребах наради Митрополичого Управління можуть відбуватися у скороченому кворумі: Голови або його Заступника, одного з членів і секретаря. При Митрополичому Управлінні існує Митрополича канцелярія УАПЦеркви та відділ інформації /ВІН/.

Крім вище сказаних обов'язків, Митрополиче Управління зокрема:

- а/ складає проєкт річного бюджету;
- б/ звітує про виконання бюджету та про господарювання майном Церкви

- перед Радою Митрополії;
- в/ завідує фінансами та церковним майном і складає фінансово-господарський звіт для Собору;
 - г/ дбає про добро й розвиток церковного життя;
 - г/ наглядає за діяльністю центральних церковних установ;
 - д/ призначає, затверджує звільнення й переміщення священників на внесок єпархіального управління й консисторій;
 - е/ виступає перед державним судом від імени УАПЦеркви;
 - є/ видає офіційний пресовий орган УАПЦеркви "Рідна Церква" та керує видавничими справами;
 - ж/ видає іншими справами, передбаченими цим Статутом.

Ст. 20

Митрополичому Управлінню УАПЦеркви підлягають Єпархіальні Управління, Консисторії в галузі адміністративних і фінансово-господарських справ.

УІІІ. КОНТРОЛЬНА КОМІСІЯ

Ст. 21

Для контролю фінансів та загального господарства УАПЦеркви, Собор обирає Контрольну Комісію на п'ять років. До цієї Комісії входять три особи з мирян та дві з духовенства. Головує в Контрольній Комісії мирянин. До них Собор обирає також двох кандидатів - одного з духовенства й одного з мирян - на місце вибулого члена Контрольної Комісії.

У своїй діяльності Контрольна Комісія керується правильником, що його виготовить і затвердить Рада Митрополії.

Контрольна Комісія проводить ревізію фінансових та господарських справ кожного року та звітує на Соборі УАПЦеркви.

ІХ. ЦЕРКОВНИЙ СУД

Ст. 22

Для розгляду справ з оскарженням членів кліру і мирян в переступах проти віри й моралі, в порушенні канонів і церковної дисципліни, а також у справах шлюбної розлуки, Собор обирає Церковний Суд з трьох членів - двох з духовенства і одного з мирян та двох заступників.

Ст. 23

Усі скарги для суду подаються в письмовій формі до Митрополичого

Управління, яке, ознайомившись із справою, може полагодити її адміністративно, або скерувати до Церковного Суду після переведення відповідного слідства.

Ст. 24

Церковний суд діє згідно з канонічним правом Православної Церкви, у згоді з місцевим цивільним правом даної держави.

Ст. 25

Церковний Суд визначає, по судовій розправі на духовні і свідські особи, що допустилися переступів проти віри та порушення церковної дисципліни, відповідні карі на підставі церковного права.

Ст. 26

Останньою інстанцією для апеляції є Собор Єпископів, який вибіляє зі свого складу двох членів, що під проводом Митрополита переглядає справу /через два місяці після вироку Церковного Суду/ і останнє слово належить Соборові Єпископів.

Х. Е П А Р Х І Ї

Ст. 27

Українська Автокефальна Православна Церква є одною Митрополією, а під територіяльним оглядом ділиться на єпархії. Вищим органом у єпархії є Єпархіяльний Собор, що його скликає в погодженні з Митрополитом, Єпархіяльний Єпископ, а якщо єпископа нема, - то Єпархіяльне Церковне Управління /Консисторія/, також з благословення Митрополита.

Ст. 28

Єпархіяльні Собори бувають чергові, що збираються в певні реченці часу і надзвичайні, які скликаються у випадках конечних потреб. Єпархіяльний Собор складається з духовенства єпархії і представників від парафій.

Ст. 29

До обсягу прав Єпархіяльного Собору належать справи організаційні, яких вимагає життя єпархії та місійно-освітні. Головує на Соборі єпархіяльний єпископ. У випадку відсутности єпископа, головує визначена Митрополитом духовна особа.

XI. ЕПАРХІЯЛЬНИЙ ЕПИСКОП

Ст. 30

Епархію очолює єпископ. Він керує епархією за вказівками Митрополита і в погодженні з Митрополичим Управлінням та з Церковним Управлінням Епархії.

Ст. 31

Кандидата на епархіального єпископа обирає Собор Єпископів УАПЦеркви або, при невідкладній потребі - Рада Митрополії. Кандидат повинен відповідати усім канонічним вимогам Православної Церкви.

Ст. 32

Епархіальний єпископ візитує парафії, стоїть на сторожі чистоти віри та побожності, освячує храми, рукополагає дяконів і священників та звертається до своєї пастви з архиєпископськими Посланнями. Йому належить прав^днадавати духовникам своєї Епархії похвали і нагороди /набедреник, скуфія, камилавка, золотий напес^нний хрест, протосрейсево, ігуменство/.

Ст.33

Переміщення та звільнення епархіального єпископа відбуваються на внос Раді Митрополії. Остаточне рішення в цих справах належить Митрополитові. Єпископ підлягає суду Собору Єпископів /Апост. 74/.

XII. ЕПАРХІЯЛЬНЕ УПРАВЛІННЯ

/Консисторія/

Ст. 34

Постійно діючим виконавчим органом в Епархії є Епархіальне Церковне Управління, обране Епархіальним Собором. Головує в ЄЦУправлінні єпископ, а якщо в Епархії нема єпископа, - то один з духовенства за призначенням Митрополита.

Ст. 35

До обов'язків Епархіального Церковного Управління належать усі адміністративні, фінансові та господарські справи. Церковно-адміністративні справи провадить особа духовна, а фінансовими і господарськими справами можуть відати світські особи.

Епархіальне Церковне Управління обирається на три роки. По скінченні

цього терміну уповноваження можуть бути продовжені, коли нема заяв про оновлення складу ЕЦУправління на Єпархіяльному Соборі.

Єпархіяльні Церковні Управління УАПЦеркви в діяспорі зареєстровують-ся, згідно з правовими нормами поодиноких держав у яких знаходиться Єпархія.

Єпархіяльне Церковне Управління має давати внесок від річних прибутків своєї Єпархії до Митрополичого Управління, схваленим Собором.

XIII. ЄПАРХІЯЛЬНА КОНТРОЛЬНА КОМІСІЯ

Ст. 36

Для контролювання фінансів та господарства Єпархії, Єпархіяльний Собор обирає Контрольну Комісію на три роки. До цієї Комісії входять дві особи від мирян і одна від духовенства; до цих трьох також обирається один кандидат від духовенства й один від мирян на місце вибулого члена Контрольної Комісії.

Ст. 37

Контрольна Комісія надсилає до Митрополичого Управління копії актів ревізії фінансового та господарського стану Єпархії.

XIV. ДЕКАНАТИ Й ПАРАФІЇ

Ст. 38

Єпархії діляться на деканати, а останні на парафії. Поділ Єпархії на деканати й парафії робить Єпархіяльний Єпископ.

Ст. 39

На чолі деканатів стоять декани, що виконують свої чинності на підставі окремої інструкції. Через них єпископ дає свої зарядження духовенству й пильнує над способом життя й заховання духовних і вірних під оглядом церковним і дисциплінарним.

Деканів і їх заступників призначає і їх звільняє єпархіяльний єпископ в узгодненні з Митрополичим Управлінням.

Деканат наступає внаслідок ухвали Духовної Консисторії, затвердженої єпархіяльним єпископом.

Ст. 40

На чолі парафій стоять настоятелі їх.

Настоятелів призначає, переміщує та звільняє єпархіяльний єпископ.

Для Української Автокефальної Православної Церкви в діяспорі є приписи щодо організації та способу управління парафіями. Подано в Статуті УАПЦеркви, затвердженому Синодом 2 листопада 1942 року.

XU. ДУХОВЕНСТВО

Ст. 41

Українська Автокефальна Православна Церква дає освіту кандидатам до духовного стану в богословських школах та курсах, що існуюватимуть на підставі статутів, затверджених Церковною Радою Митрополії.

Кандидати на священиків і дияконів висвячуються єпископами після відповідного іспиту їх сталости в вірі, благочесті та лагідності і по переконанні в їх моральній вартості. Кандидати ці повинні мати наукові приготування й призначаються на усталені становища при Церкві.

XUI. НАВЧАННЯ РЕЛІГІЇ

Ст. 42

Церковна влада обов'язана піклуватись про те, щоб усі православні діти мали запевнену відповідну науку Закону Божого по всіх школах своєї парафії.

Коли б сам настоятель не міг навчати Закону Божого, то, за дозволом єпархіяльної влади, може доручити це іншій, відповідно підготовленій духовній чи світській особі. Загальне керівництво і відповідальність лежить у такому випадку на настоятелеві.

XUII. ЦЕРКОВНІ БРАТСТВА І СЕСТРИЦТВА

Ст. 43

В кожній парафії, в міру можливости, існує Церковне Братство чи Сестрицтво, що має своїм завданням оживлення й розвиток релігійно-просвітнього життя, утримання в належному стані святинь, допомогу в уряд-

женні урочистих Богослужб та проявлення християнського милосердя. Головою Церковно Братства чи Сестрицтва може бути настоятель парафії, або мирянин обраний членами Церковного Братства чи Сестрицтва.

При Єпископських Катедрах існує Єпархіяльне Церковне Братство чи Сестрицтво під опікою свого єпископа.

XVIII. ЦЕРКОВНЕ МАЙНО

Ст. 44

Українська Автокефальна Православна Церква має своє майно, яке складається з рухомого й нерухомого майна. УАПЦерква має право, згідно з державними приписами набувати й збувати рухоме й нерухоме майно.

Ст. 45

Майно Митрополії знаходиться під управлінням Митрополичого Управління. Церковне майно має бути переховуване старанно й сумлінно, згідно з описом всіх церковних предметів та вживане згідно з Канонами.

Набуття, позбуття, зміна обтяження та зміна первісного призначення нерухомого маєтку вимагає дозволу Митрополита УАПЦеркви.

Нерухомий церковний маєток, засадничо є незбувальний. У виняткових випадках маєток цей може бути збуваний, змінюваний, обтяжуваний, або може підлягати зміні первісного призначення, на підставі рішення Митрополичого Управління, на внесок місцевого єпархіяльного єпископа чи єпархіяльного управління.

Ст. 46

Духовенство УАПЦеркви, там де немає державного забезпечення на випадок старости, не здібности до служби та смерти, а також і для забезпечення родин, може організувати емеритальну касу.

Маєток емеритальної каси становить приватну власність духовенства - її членів.

XIX. ЗМІНИ СТАТУТУ

Ст. 47

Доповнення та зміни цього Статуту схвалює лише Собор УАПЦеркви. Статут